

Ny Literatur.

V. Falbe Hansen og Will. Scharling: Danmark i 1890. Supplementsbind til Danmarks Statistik. En Haandbog. 1ste Hefte. Forlagsbureauet i København.

Udgiverne af dette Værk angiver som dettes Formaal: først at være et for Ihænderhaveren af »Danmarks Statistik« nødvendigt Supplement, der fører alle dettes, til forskellige Tidspunkter i Løbet af over 10 Aar (1876—87) afsluttede Afsnit ned til Aaret 1890 og derhos bringer et alfabetisk Register til hele Værket, — dernæst at give dem, der ikke eje hint Værk, en fuldstændig Fremstilling af de social-økonomiske Tilstande i Danmark omtrent ved Aar 1890, der paa ethvert Punkt bringer den nødvendigste Oplysning om Øjeblikkets Forhold. Medens »Danmark i 1890« derfor paa den ene Side skal give fuldstændige Meddelelser om Udviklingen i Tiaaret 1880—90, vil det paa den anden Side overalt, hvor ingen saadan Udvikling er foregaaet, eller hvor der i alt Fald ikke foreligger ny Oplysninger, ganske kort gøre Rede for Enderesultatet af den i Hovedværket skildrede Udvikling, saa at det vil fremtræde som et selvstændigt Værk for sig, samtidigt med at det ved stadige Henvisninger til Hovedværket vil give Anvisning til med Lethed at finde Oplysning om en længere Tids historiske Udvikling paa ethvert særligt Omraade.

»Danmark i 1890«, der saaledes turde anbefale sig selv baade til Ejere og Ikke-Ejere af »Danmarks Statistik«,

Ny Literatur.

V. Falbe Hansen og Will. Scharling: Danmark i 1890. Supplementsbind til Danmarks Statistik. En Haandbog. 1ste Hefte. Forlagsbureauet i København.

Udgiverne af dette Værk angiver som dettes Formaal: først at være et for Ihænderhaveren af »Danmarks Statistik« nødvendigt Supplement, der fører alle dettes, til forskellige Tidspunkter i Løbet af over 10 Aar (1876—87) afsluttede Afsnit ned til Aaret 1890 og derhos bringer et alfabetisk Register til hele Værket, — dernæst at give dem, der ikke eje hint Værk, en fuldstændig Fremstilling af de social-økonomiske Tilstande i Danmark omtrent ved Aar 1890, der paa ethvert Punkt bringer den nødvendigste Oplysning om Øjeblikkets Forhold. Medens »Danmark i 1890« derfor paa den ene Side skal give fuldstændige Meddelelser om Udviklingen i Tiaaret 1880—90, vil det paa den anden Side overalt, hvor ingen saadan Udvikling er foregaaet, eller hvor der i alt Fald ikke foreligger ny Oplysninger, ganske kort gøre Rede for Enderesultatet af den i Hovedværket skildrede Udvikling, saa at det vil fremtræde som et selvstændigt Værk for sig, samtidigt med at det ved stadige Henvisninger til Hovedværket vil give Anvisning til med Lethed at finde Oplysning om en længere Tids historiske Udvikling paa ethvert særligt Omraade.

»Danmark i 1890«, der saaledes turde anbefale sig selv baade til Ejere og Ikke-Ejere af »Danmarks Statistik«,

skal udkomme i 6 Hefter, og tænkes sluttet i Løbet af indeværende Aar.

A. Kohut: Ferdinand Lassalle. Sein Leben und Wirken. Auf Grund der besten und und zuverlässigsten Quellen geschildert. Mit ungedruckten Briefen etc. Leipzig. Verlag von Otto Wigand. 1889. (210 S.) (M. 3.50.)

Lassalles Liv var i og for sig saa mærkværdigt, og der er i Tidernes Løb blevet samlet et saa betydeligt Materiale til Belysning af det, at en Forfatter med Fremstillingsevne uden Vanskelighed vil kunne skrive en underholdende Biografi af Lassalle. Man maa ogsaa indrømme Dr. Kohut, at hans her foreliggende Bog — beregnet, som den er, paa det store Publikum — er underholdende. Endvidere har Dr. Kohut den Fortjeneste her at have offentliggjort nogle hidtil utrykte Breve fra Lassalle, Grevinde Hatzfeldt m. Fl.

Strax efter Lassalles Død nedskrev Grevinde Hatzfeldt i et lille, senere tilintetgjort Manuskript nogle Tanker angaaende Lassalles sidste Dage, hans Karakter osv. Heraf meddeler Dr. Kohut nogle Linjer, hvoraf vi atter skulle citere et Par. Greviden karakteriserer Lassalle som »ein ganzer Mann, aus Einem Guss«. Han opbød altid, naar han havde fattet en Beslutning, »sin hele Kraft, sin hele Vilje, sin hele Ildsæl . . . Havde han været svag, vilde han have levet endnu som et almindeligt Menneske, og vilde langt lettere have overvundet de Prøvelser, der paa lagdes ham«. Det var netop hans Kraft, hans Ubøjelighed, der her maatte gøre Udslaget imod ham. »Er ging in Wahrheit an seiner eigenen Kraft zu Grunde«.

Man sammenholde dermed, hvad den Mand, som Lassalle udnævnte til sin Efterfølger som Formand »for den almindelige tyske Arbejderforening«, udtalte. Bernhard Becker dømte saaledes: Alt vilde være gaat anderledes, naar Lassalle i Stedet for at søge sin Omgang blandt

Bourgeoisiets og Aristokratiets Damer, havde følt sig mindre overmodig ligeoverfor Folkets Døtre og, hvis han endelig skulde gifte sig, havde ægtet en Pige af Arbejderstanden. »Men Lassalle havde aristokratiske Sæder sammen med sin demokratiske Trosbekendelse. Seine inneren Widersprüche richteten ihn zu Grunde.»

Lassalle karakteriseres saaledes af sin Veninde som en kraftfuld, helstøbt, — men af sin Ven som en uharmonisk Personlighed. Efter hin dræbte hans »egen Kraft«, efter denne hans Mangel paa Harmoni ham.

A. P.-St